

naše vezi

JUNIJ 2022

INTERNA IZDAJA, št. 91

ZDCIV SLOVENIJE, DUNAJSKA 129, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

*Svoboda in mir, želja vseh ljudi,
Če v srcu z njo živiš,
S pesmijo po svetu hodi,
Z veseljem dokler živiš.*

Ivanka Peršič

naše vezi

VSEBINA 91. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 dan civilnih invalidov vojn
- 4 srečanje vojnih invalidov
- 7 predavanje civ
- 8 poklon civilnim žrtvam vojn v trstu

gradili so naša društva

- 9 bruno bandelj
- 10 vasja cimernan

iz naših društev

- 11 pomladne aktivnosti mdciv celje
- 12 50 let dcivs ljubljana
- 13 50 let mdciv maribor
- 15 dvi slovenske istre: druženje in šport
- 15 terezija žura
- 16 dvi celje na koncertu
- 16 letna konferenca dvi celje

naša preteklost

- 18 karel destovnik kajuh

poskrbimo zase

- 19 nakupujmo premišljeno in načrtovano

šport

- 20 športne aktivnosti civ
- 23 športna tekmovanja vi

Drage bralke in dragi bralci Naših vezi,

Začelo se je poletje, dočakali smo prvi vročinski val, spet začeli vklapljeti klimatske naprave ali kako drugače hladiti prostore, in se spet začeli spraševati, kam so šla tista poletja, ki se jih (mi) še spominjamo. Tista, sicer vroča, a še vedno znosna, ki so jih hladile kratke poletne nevihte in plohe. Tista, v katerih je besedna zveza tropska noč pomenila nekaj, kar se dogaja ob ali pod ekvatorjem. Ob tako očitnih spremembah je težko zanikati, da se s podnebjem nekaj dogaja in da so svarila meteorologov in klimatskih znanstvenikov upravičena. Poletne ujme s točo, ki uničuje pridelke niso več nič nenavadnega in dokaj hitro izginejo iz medijev, saj smo se jih že navadili. Da letos sadja ne bo? Ja, toča pač. Bo pa sadje prispelo od nekod drugod. Kaj pa, če ga ne bo?

Zaradi vojne v Ukrajini, ki je skupaj z Rusijo ena od največjih svetovnih pridelovalk in izvoznic žitaric, se pojavljajo svarila o resni grožnji pomanjkanja hrane, ki nas lahko čaka v prihodnosti. In čeprav se tega v tem trenutku v resnici še ni bati, so trgovci že pohiteli in odreagirali z nenadnimi (lahko bi rekli celo nenavadnimi) podražitvami nekaterih prehranskih izdelkov. 'Zakaj je moka kar naenkrat dražja, če pa gre za moko iz lanske žetve?' se je hudovala neka moja znanka. In ima prav? Zakaj je moka dražja? Trgovci se izgovarjajo (tudi) na podražitve goriv, ki jih potrebujejo za distribucijo izdelkov, a roko na srce, goriva so se res občutno podražila šele nedavno, do zdaj pa je cene z ukrepi še krotila država, zato ta argument ni preveč prepričljiv.

Sem pa tudi sama opazila, da sem se iz trgovine, kjer sem za izdelke plačala okvirno enako vsoto kot vedno, ko grem po nakupih, prinesla bistveno lažjo vrečko. Nekaj centov več tukaj, nekaj deset več tam ... in se že pozna na družinskem proračunu. Kako se bomo tem podražitvam prilagajali državljani, da bi še vedno lahko živeli kakovostno, ali pa vsaj ne slabše kot do zdaj? Potrebna bo prilagodljivost in tudi iznajdljivost. Ena takih so nasveti o premišljenem in načrtovanem nakupovanju, o katerem pišemo v tej številki Naših vezi, v rubriki Poskrbimo zase. Načrtujmo nakupe, primerjajmo cene na kilogram, preučimo akcije trgovcev, raje kot velik voziček uporabimo košarico in še kaj. Vabim vas k branju, morda se boste naučili česar, kar vam bo koristilo.

Sicer pa vam želim lepo poletje. Naj vam ga ne uničijo skrbi, za to bo še veliko časa. Imejte se lepo, skrbite zase, bodite iznajdljivi in predvsem skušajte uživati. Vi veste, kako dragoceno je življenje, in veste, da je živeti v glavnem lepo. Kot je dejal Abraham Lincoln: Na koncu niso leta življenja, ki štejejo, ampak dejstvo, koliko življenja je bilo v teh letih.

Mi se beremo spet jeseni. Srečno.

Aleksandra K. Kovač
Urednica Naših vezi

Izdajanje glasila omogoča
Fundacija za financiranje
invalidskih in humanitarnih
organizacij Slovenije.

IZDAJATELJA:

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije

UREDNIŠTVO:

ZDCIV SLOVENIJE, Dunajska 129, 1000 Ljubljana,
tel.: 01 56 53 803

GLAVNA UREDNICA:

Aleksandra Kerin-Kovač

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:

Vladimir Pegan, Bojan Černjak, Janez Štrbenc,

Andreja Rožič, Petra Kapš

PRELOM: Zavod Lupa design

TISK: ITAGRAF d.o.o.

fotografija na naslovnici: Aleksandra K. Kovač

PROSLAVA OB DNEVU CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE

26. junija v Sloveniji praznujemo dan civilnih invalidov vojn Slovenije. Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije je z namenom zaznamovanja tega praznika ter povezovanja civilnih invalidov vojn Slovenije, 15. junija 2022 priredila dogodek v GH Livada v Ljubljani.

Z navzočnostjo so dogodek počastili tudi gostje, med njimi Rok Janez Šteblaj – direktor uprave za vojaško dediščino pri Ministrstvu za obrambo republike Slovenije (MORS) in Borut Sever, direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. Direktor uprave za vojaško dediščino pri MORS-u Rok Janez Šteblaj je bil tudi osrednji govornik na proslavi. Izpostavil je sodelovanje, ki se vzpostavlja po prenosu pristojnosti iz Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti RS na Upravo za vojaško dediščino (UVD) pri MORS-u. Za jesen je napovedal enodnevni posvet, na katerem bi organizacije, ki zdaj spadajo pod okrilje UVD-ja in uprava izmenjali potrebe, možnosti in stališča.

Najpomembnejši udeleženci dogodka pa so bili prav tisti, ki jim je bil dogodek tudi namenjen, civilni invalidi vojn. Zbrali so se člani - predstavniki vseh društev po Sloveniji. Ljudje, ki v sebi nosijo zgodbe, zgodbe, ki bi jih morali slišati tisti, ki se v svojem interesu oz. zaradi svojega ega igrajo z življenji svojih in drugih državljanov. Posamezniki, ki sprožijo vojne, ne bodo ob svoje bližnje, njihovi domači ne bodo trpeli zaradi vojne, njihovi otroci ali vnuki se ne bodo

ponesrečili z opuščnim vojaškim materialom, saj jih bodo poslali daleč stran od teh tragedij, na varno. Realnost ostalih državljanov pa je daleč od tega. »Grozote in izgube, do katerih pride med samim trajanjem vojne, so hude in obsežne, obenem pa se vpliv vojne niti približno ne konča z uradnim koncem vojne. Kot govorijo zgodbe civilnih invalidov, pričevalcev tega, kaj vojna je in kaj pušča za seboj, še leta po njenem uradnem

koncu pripovedujejo o posledicah opuščene neeksplodiranega vojaškega materiala, ki so ga po gozdovih in slovenskih tleh puščale vojne. Ne glede na oddaljenost zadnjih vojn na slovenskem ozemlju

se nesreče z opuščnim vojaškim materialom še vedno dogajajo. Ozavestiti je treba tudi mlade generacije, kakšno zlo in napaka je vojna,« je v svojem govoru med drugim povedal predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije Adolf Videnšek.

Državna enota za varstvo pred neeksplodiranimi ubojnimi sredstvi Republike Slovenije je v letu 2021 izvedla 654 intervencij, v katerih so našli 4271 kosov neeksplodiranih ubojnih sredstev, kar v teži pomeni 13.363,53 kilogramov. V tem letu so zabeležili tudi dve smrtni žrtvi. Statistika tudi v letu 2022 ne zastaja od povprečja prejšnjih let, saj so od 1. januarja

do 7. junija 2022 imeli že 285 intervencij in našli za 4.271 kg neeksplozivnih ubojih vojaških sredstev. Tako naj bi vsaj na dan civilnih invalidov vojn Slovenije, 26. junija, prisluhnili zgodbam civilnih invalidov vojn Slovenije, ki so prežete s trpljenjem, strahom, izgubo, v sebi pa nosijo ogromno želja in upanja, kreposti in življenjske energije, želja po miru in brezskrbnosti ter upanju po svetu brez žrtev, trpljenja in vojn. Kot veli slogan Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije: »Nikoli več vojn!«.

Dogodek je s pevskimi vložki popestrila Ana Dežman, ki je zapela tudi nekaj večnih slovenskih popevk. Ani Dežman je bila glasba položena že v zibelko. Kljub temu, da se je sprva odločila za študij, ki ni povezan z glasbo, sta zmagala ljubezen do glasbe in talent. Danes je članica zbora SNG Opera in balet v Ljubljani. Je vsestranska pevka, saj sodeluje z različnimi komornimi ter jazzovskimi zasedbami, kjer izvaja sodobno klasično glasbo, jazzovsko glas-

bo, slovensko popevko ter slovenske ljudske pesmi. Sodeluje z Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija ter Big bandom RTV Slovenija, pihalnima orkestroma Slovenske vojske in policije ter Big bandom Slovenske vojske. S svojo lepo energijo in preprostostjo je dogodku dala še poseben pečat.

Andreja Rožič

23. SREČANJE VOJNIH INVALIDOV

Vojni invalidi, njihovi svojci in prijatelji ter zagovorniki miru, tovarištva in domoljubja so se 28. maja zbrali na že 23. srečanju vojnih invalidov.

Po devetih letih je bilo srečanje spet v Športni dvorani Polaj v Trbovljah, ki so jim dolgo pravili črna dolina. A zasavski pisatelj Ludvik Mrzel je že pred desetletji zapisal: »Kdor je bil enkrat doma v Trbovljah, bo težko pod soncem našel drugo domovino, zakaj vse, kar je doživel lepega, dobrega in gorja v tej kraljici naših črnih dolin, pojde z njim do konca življenja.«

Navzoče je uvodoma pozdravil predsednik gostiteljskega Društva vojnih invalidov Zasavje Zvone Tahirovič z željo po dobrem počutju v zasavskih krajih.

Rudarstvo je močno poseglo v življenje zasavskih

prebivalcev. Ne gre pozabiti, da so v Trbovljah Slovenke prve opozarjale na pravice delavk in delavcev ob dnevu žena in da je bila tu pred 100 leti prva večja stavka na slovenskih tleh, ko so zasavski knapje zahtevali boljše pogoje dela. Letošnje leto je v Trbovljah tudi slovesno obarvano, saj Trboveljčani praznujejo 70 let ustanovitve mesta, kar je v pozdravnem nagovoru poudarila podžupanja Občine Trbovlje Maja Krajnik.

Predsednik ZDVIS-a Janez Podržaj je spomnil na pomembne obletnice, ki jih zaznamujemo v leto-

šnjem letu. 22. maja je minilo 30 let, kar je pred palačo Združenih narodov v New Yorku zaplapolala slovenska zastava. Tega dne je bila Slovenija kot 176. polnopravna članica sprejeta v OZN. Spominjamo se 80-letnice organiziranja zdravstvene oskrbe v partizanskem odporniškem gibanju in ustanovitve prvih partizanskih osvobodilnih brigad. Letos je minilo 95 let od ustanovitve protifašistične organizacije TIGR, zaznamujemo pa tudi 103. obletnico ustanovitve Združenja vojaških vojnih invalidov Kraljevine SHS, kar je bil pomemben mejnik za vojne invalide in žrtve vojnega nasilja, saj so ta združenja nudila pomoč in oskrbo vsem vojnim invalidom, tudi tistim, ki so se bojevali na strani poražencev. Pred 100 leti se je rodil Karel Destovnik Kajuh, slovenski pesnik, vizionar in narodni heroj. Predsednik je poudaril, da so *»vojni invalidi eden od pomembnih dejavnikov naše družbe, samostojnosti in suverenosti. Smo glasniki in podporniki miru. Vedno smo bili in ostajamo optimisti. Kljub vsakodnevnim grožnjam z novimi žarišči vojn živimo v upanju, da bo naš jutrišnji dan lepši in mirnejši. Vojni invalidi obsojamo napad na Ukrajino. Verjetno ste opazili, da je danes v dvorani marsikaj rumenega. Oder je okrašen rumeno, pogrinjki na mizah so rumeni, je v znak solidarnosti z ukrajinskim narodom.«*

Predsednik je izpostavil, da je država *»dolžna poskrbeti za vojne invalide in žrtve vojn. Zavedamo se, da tega ne more v celoti storiti. Iz potrebe po zagotavljanju boljše oskrbe so bile ustanovljene invalidske organizacije in društva invalidov, v preteklosti tudi invalidska podjetja in zadruga. Velika pridobitev za invalide je vključevanje v posebne socialne in druge programe. Na ta način pridemo do pomoči in storitev, ki v znatni meri dvigajo kakovost našega življenja.«* Predstavil je vizijo delovanja zveze v prihodnje in povedal: *»Zavzemali*

se bomo še naprej za ohranjanje pravic vojnih invalidov in drugih upravičencev po zakonu o vojnih invalidih. Borili se bomo, da se ne bi ponovilo zmanjšanje ali celo ukinitve nekaterih pravic, kar se je v preteklosti že dogajalo. To ostane v ospredju naših prizadevanj.«

V znak dobrega sodelovanja je predsednik Janez Podržaj v imenu zveze podelil spominsko plaketo ZDVIS Območnemu združenju Rdečega križa Trbovlje. Plaketo za dolgoletno sodelovanje in pomoč pri izvajanju posebnih socialnih programov DVI Zasavje in ZDVIS sta v imenu združenja prevzeli predsednica Zdenka Deželak in sekretarka Mateja Leskovšek.

Program srečanja je odlično povezovala Jasna Kuljaj, ki je obogatila tudi zabavni del programa. Udeleženci so se sprostili ob nastopu podokničarja Franca Pestotnika, ki je poskrbel za številne nasmejane obraze. Pod mentorstvom zasavskega vojnega invalida Slobodana Filipoviča, ki je bil zaradi humanitarnega delovanja in vodenja Kulturno umetniškega društva Veter v letu 2021 imenovan za prostovoljca zasavske regije, sta Sara in Ajda zaigrali in zapeli zimzelene pesmi *Ta zelena dežela, Poletna noč in Med iskrenimi ljudmi*. Pesmi so bile odličen uvod v zabavni del programa, za katerega je poskrbel Ansambel Bojana Kudra in z razigrano glasbo napolnil plesišče. Udeleženci so si lahko ogledali tudi razstavo ročnih del skupine Nagelj Društva vojnih invalidov Zasavje. Tudi tokrat ni manjkal veličasten mimohod praporov zveze in društev vojnih invalidov, ki dajejo srečanju pridih svečanosti in nas opominjajo na vrednote miru, svobode in sloge brez vojne.

V spomin na srečanje so vsi udeleženci prejeli repliko kipa Rudarja – Prometeja, zasavsko društvo pa je sorodnim društvom poklonilo tudi repliko rudarskega vagona. Impozanten kip rudarja, visok 11,6 metra

in težak 18 ton, sicer stoji pod Ostrim vrhom, na bregu nasproti dvorane Polaj, in je narejen iz odpadnega rudniškega železa, jekla, električne napeljave in elektronskih naprav. Besede avtorja kipa Zorana Pozniča, da »žareče srce iz premoga kipa rudarja simbolizira ljubezen, trmo in odločnost ne glede na izzive in prepreke«, so velika spodbuda, da se spet snidemo prihodnje leto na 24. srečanju vojnih invalidov.

Andreja Markovič

23. srečanje vojnih invalidov v Trbovljah v besedah predsednika ZDVIS Janeza Podržaja

Srečanje vseh, ki smo kakor koli žrtve vojn, je naš dan, praznik vojnih invalidov. Med izvajanje posebnega socialnega programa integracije invalidov spada tudi vsakoletno srečanje, ki je namenjeno vsem članom naših društev. Vsa društva za izvedbo tega programa na podlagi sprejetega načrta in odobritve prejmejo sredstva. Večinoma je število udeležencev iz posameznih društev zelo dobro.

Škoda, da so se srečanja udeležili predstavniki samo trinajstih društev vojnih invalidov, saj iz DVI Gorenjske ni bilo nikogar. S tem so bili vojni invalidi in člani tega društva prikrajšani za lepo doživetje in prijetno druženje, kar je pomemben prispevek h kakovosti življenja.

Vojna je strašna stvar, ki je mnogo ljudi, med drugim tudi mnogo Slovencev zaznamovala za vse življenje. Mnogi so v vojnah postali invalidi. Za invalide je

vključevanje v posebne socialne in druge programe velika pridobitev. Na ta način pridemo do pomoči in storitev, ki v znatni meri dvigajo kakovost našega življenja. Glavni namen našega poslanstva in temeljna dejavnost naših društev je usmerjena na področja, ki s strani države niso zadostno podprta. Z neposrednimi obiski naših članov ohranjamo socialne stike, pregled nad zdravstvenim stanjem, pogoji bivanja in njihovimi potrebami. To je izrednega pomena. Na ta način se pravočasno zaznajo težave invalidov, naših članov in se o njih obvesti ustrezne službe.

Apeliram na vsa društva, da čim več svojih članov, vojnih invalidov vključujejo v posebne socialne programe, ker je število uporabnikov programov odločilno za odobritev sredstev za izvedbo.

Vojni invalidi smo eden od pomembnih dejavnikov naše družbe, samostojnosti in suverenosti. Smo glasniki in podporniki miru. Vedno smo bili in ostajamo optimisti. Kljub vsakodnevnim grožnjam z novimi žarišči vojn, živimo v upanju, da bo naš jutrišnji dan lepši in mirnejši. Vojni invalidi obsojamo vojno v Ukrajini in smo solidarni z njihovo borbo za mir in svobodo.

Zahvala gre Društvu vojnih invalidov Zasavje, ki se je poleg zveze zelo angažiralo pri izvedbi srečanja in tudi pripravilo razstavo sekcije članic ročnih del.

Mislim, da smo si bili vsi udeleženci s prijetnimi občutki ob vračanju proti domu enotni: naslednje leto se spet srečamo!

Janez Podržaj, predsednik ZDVIS

PREDAVANJA ZA DRUŠTVA CIV - USPOSABLJANJE ZA AKTIVNO ŽIVLJENJE

Konec marca smo za člane Društva CIV Celje, v začetku junija pa za člane DCIV Primorske, izvedli predavanje »Smrekova smola in izdelki iz smrekove smole«.

Da je predavanje izredno zanimivo in poučno smo deloma opisali že v marčevski številki Naših vezi. Tokrat povzemamo del predavanja, v katerem nas je predavatelj Matic Konc seznanil z dejstvom, da so tudi v slovenskem prostoru kmetje, že dolga leta nazaj, izdelovali različne pripravke iz smrekove smole in smrekovo mazilo. Uporaba je bila vsestranska, predvsem pa so z njimi zdravili mastitis pri kravah in jih uporabljali za zdravljenje ran ter različnih boleznih pri živini in ljudeh. Na Gorenjskem so pripravek imenovali 'Smrdljive', pakiran je bil v stekleničkah, ime pa je dobil po značilnem vonju. Do leta 1971 ga je izdelovala družina Sodja iz Nemškega Rovta v Bohinju. Cena pripravka se je primerjala s ceno žganja. Otroci Sodjeve domačije so ga prodajali po bohinskih vaseh, za zaslužen denar pa so si kupili čevlje. V nekaterih slovenskih regijah so čisto smolo iglavcev, predvsem jelke, macesna in smreke imenovali 'pilpuh'. Nabirali so sveže kapljice smole ter jo uporabljali za zdravljenje turrov, ran, artritisa in mnogih drugih tegob. V Lescah na Gorenjskem je bila zelo znana zeliščarka 'Prežla', ki je črno smrekovo smolo mazala na različne dele telesa in s tem zdravila bolečine v hrbtenici in vrsto drugih težav. Da smrekova smola učinkuje na mišice, telesno odpornost ter na kožne bolezni, izpušča in rane, pa je pisal tudi slovenski zeliščar pater Simon Ašič. V ljudskem zdravilstvu moderne dobe se je izročilo ohranilo in se je smrekova smola uporabljala za zdravljenje odrgnin, artritisa, turrov, opeklin, prehlada, tuberkuloze, kašlja, driske in drugih prebavnih

motenj, glavobola, vnetij grla, revmatizma, kamnov, tumorjev in ran.

20. aprila je bilo za člane DCIV Gorenjske izvedeno predavanje na temo »Težave s krvnim tlakom«. Dr. Ladislav Golouh je udeležencem na zanimiv in razumljiv način predstavil, kako se spopadati s prenizkim ali previsokim krvnim tlakom.

Predavanje »Je zdrava prehrana res draga« pa so 20. aprila poslušali člani DCIV Primorske, dva dni kasneje pa člani DCIV Ljubljana. Predavateljica Katja nam je predstavila najpogostejše napake, ki jih delamo, ko nakupujemo, poleg tega nam je predstavila kako pomembno je, da preberemo etiketo izdelka in se poučimo, kaj vsebuje izdelek, ki ga kupujemo. Seveda je to težko narediti v sami trgovini, ker so ti podatki zapisani »mikroskopsko«. Je pa dobrodošlo, da jih pregledamo in preverimo, ko izdelek prinesemo domov. Če ugotovimo, da izdelek ni primeren za nas, ga ne kupujemo več. Predavateljica Katja nam je pripravila tudi prispevek »Nakupujmo premišljeno in načrtovano«, ki ga objavljamo na naslednjih straneh glasila.

18. maja 2022 je imelo DCIV Gorenjske predavanje

»Mladost v starosti«. Izjemno zanimivo predavanje, ki nam je dalo veliko misliti. Rdeča nit je bila misel, da imamo tako v starosti kot v mladosti vsak dan izzive, ko nekaj lahko, nečesa ne moremo, pri nečem, kar želimo, pa nekdo drug noče sodelovati. Popeljal nas je skozi vsa obdobja življenja od rojstva do starosti. Poudaril je, da so vsa obdobja v našem življenju lepa, le vsako po svoje. Od rojstva do groba razvijamo SEBE in svoje POTENCIALE. Predvsem pa je pomembno, da se, ko slediš sebi, počutiš dobro v vseh življenj-

skih obdobjih. V naši notranjosti je vse enako, le telo ostari. Znani slovenski filozof, antropolog, psiholog in teolog dr. Anton Trstenjak je povedal: »Pri 80. lahko delam vse kot pri 50., le trikrat bolj počasi!«

27. maja 2022 pa je imelo društvo CIV Dolenjske predavanje »Posledice stresa in naravni načini obvladovanja«. Predavanje smo že opisali v marčevski številki Naših vezi.

Andreja Rožič

POKLON CIVILNIM ŽRTVAM VOJN V TRSTU

Zveza civilnih žrtev vojne Italije in njihove osnovne organizacije iz tržaške ter goriške regije in Belluna so povabile slovenske civilne invalide vojn na komemoracijo v poklon umrlim civilnim žrtvam vojne ob bombardiranju Trsta.

Komemoracija je bila 10. junija 2022. Med žrtvami bombardiranja je bilo tudi veliko zamejskih Slovencev. Na pokopališču v Trstu, kjer je spomenik več kot 300 žrtvam, je navzoče nagovoril tudi predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije Adolf Videnšek.

Povedal je, da so civilne žrtve vojn in vojnih okoliščin največja zabloda, in jih ni mogoče opravičiti z nobeno ideologijo, religijo, slo po oblasti, pohlepu po materialnih dobrinah in drugih negativnih nagibih. 20. stoletje je bilo obdobje, ko je bilo v Evropi zaradi najrazličnejših konfliktov ogromno žrtev, med temi žrtvami pa je bilo izjemno veliko civilnih prebivalcev, tako ubitih kot poškodovanih.

V Sloveniji je bilo ogromno telesno in duševno trajno poškodovanih. V prvih letih po 2. svetovni vojni je bilo zabeleženih preko 23 tisoč civilnih invalidov vojn, njihovo število pa je v naslednjih letih še naraščalo zaradi številnih poškodb, zaradi eksplozij odvrženih, izgubljenih neeksploziranih vojaških ubojnih sredstev, predvsem med otroci.

Vsa takšna in podobna gorja je človeštvo doživljalo in ga doživlja še danes zaradi napačnih odločitev ljudi. Videnšek je nagovor zaključil je s sloganom slovenskih civilnih invalidov vojn: »Nikoli več vojn!«

Zamejski Slovenec Armadno Škerlavaj, tudi sam

civilna žrtev vojne, nam je povedal, da je bilo ob spomeniku po vseh letih po vojni prvič slišati slovensko besedo, za kar je bil izredno hvaležen.

Po uradnem delu smo obisk izkoristili tudi za pogovor in dogovor o še tesnejšem nadaljnjem sodelovanju, tudi na državni ravni. Naše primorsko društvo CIV trajno vzdržuje stike z goriškimi in tržaškimi civilnimi žrtvami vojn in tako sodelovanje bi želeli vzdrževati tudi na državni ravni. Michele Vigne, predsednik italijan-

ske zveze civilnih žrtev vojn, ki ima sedež v Rimu, je predlagal, da se nadaljuje pot, ki jo je že tlakovala Evropska zveza invalidov vojn, morda tudi v nekoliko prenovljeni obliki.

Andreja Rožič

BRUNO BANDELJ

26. januarja se je poslovil Bruno Bandelj, član Društva vojnih invalidov Celje. Rodil se je 7. oktobra leta 1924 v Komnu blizu Sežane, na Krasu, v zavedni slovenski družini.

Prva dva razreda se je učil še v italijanščini, a družina ni zdržala pod fašističnim režimom, zato so leta 1931 pobegnili v Jugoslavijo in se začasno ustalili v Makedoniji. Tam je bilo življenje težko, do propada Kraljevine so životarili na kmetiji. Oče in mati sta prevzela opuščeno staro domačijo in začela pridelovati hrano. Če je bila priložnost, je oče delal tudi na večjih kmetijah in opravljal težaška dela. Bruno spet ni mogel stalno govoriti slovensko, moral je namreč v šolo, kjer je bil uradni jezik makedonščina. Po desetih letih bivanja v Makedoniji jih je vojna vihra vnovič prisilila, da so se selili, tokrat v vas Dioš pri Osijeku, kjer so dobili zapuščeno kmetijo in kjer je družina živela do okupacije leta 1941. Z golimi rokami so začeli obdelovati zemljo za vsakdanji kruh. Po svojih močeh sta pomagala tudi otroka, saj je Bruno medtem dobil brata. Oče, stari komunist, je med vojno sodeloval z OF, ravno polnoletnega Bruna pa so vpoklicali v domobransko hrvaško vojsko. Kasneje se je izšolal na policijski šoli v Zagrebu, nato so ga premestili na otok Krk.

Kljub strogemu nadzoru policije je vzpostavil zvezo z ljudmi, ki so pomagali partizanom na otoku. V vasi se je takrat na pobudo deklet začela ustanavljati partizanska vojska, v katero so prihajali mladi, tudi tisti, ki so pobegnili iz nemške vojske. Čeprav so Nemci, ko so izvedeli za pobeg, zastražili cel otok, je mladim uspelo priti v brigado v Gorski Kotar. 15. septembra 1944 se je Bandelj tako pridružil I. brigadi 13. divizije IV. armade, decembra istega leta pa je bil sprejet v SKOJ. Takrat je Bruno postal tudi vojni invalid. Prvič je bil ranjen v obe nogi, in sicer v Liki, drugič pa 5. maja 1945 na Primorskem v Ilirski Bistrici, ko so s četrto armado obkolili nemško armado, ki se je vračala iz Grčije, da bi po bližnjici prišla do Avstrije. Takrat ga je sovražna krogla vnovič zadela v nogo ravno v trenutku, ko je zavzel mesto mitraljezca, ki je tik pred tem padel pod strelom nemškega ostrostrelca. Na srečo je Bandelj ušel smrti, zdravili pa so ga na takrat osvobojenem ozemlju v Trstu, kjer je tudi dočakal zmago nad okupatorjem. Takoj po vojni

Bruno Bandelj je svoj 95. rojstni dan proslavil v družbi predsednika DVIC Staneta Meleta in članico KO ZB Celje Jožico Subotič. Radi se ga bomo spominjali.

je družino pot vodila v Celje, kjer je Bruno delal v raznih gradbenih podjetjih. Kmalu je našel svojo bodočo življenjsko sopotnico, domačinko Angelco, se poročil in si ustvaril družino. Z dvema sinovoma so si dom postavili na Ostrožnem.

Bruno Bandelj je bil ves čas član DVI Celje, bil je član ZB Celje, praporščak, poverjenik, velik domoljub, Primorec, mož, oče, prijatelj in velik človek. Soproga Angelca je na zadnji letni skupščini DVIC iz rok predsednika ZDVIS Janeza Podržaja in predsednika DVIC prejela posthumno priznanje za možev doprinos in trud, ki ga je v društvo vlagal vse življenje.

Vesna Tripkovič Sancin

**Obstajata samo dva načina
kako živeti svoje življenje:
prvi pravi, da nič ni čudež,
drugi pa, da vse je čudež.**

Albert Einstein

VASJA CIMERMAN (1947 – 2022)

22. aprila 2022 nas je pretresla vest, da nas je po neozdravljivi bolezni zapustil naš dolgoletni predsednik in častni predsednik društva Vasja Cimerman.

Smrt je iz naših vrst iztrgala dobrega tovariša, prijatelja, domoljuba in kritika. Vasja se je rodil 4. januarja 1947, v Novem Mestu. V zakonu sta se mu rodili dve hčerki, Sabina in Maja. Najbolj pa so ga razveseljevali dve vnukinji in dva vnuka. Vasjo sem spoznal preko športa pri Društvu vojnih invalidov Maribor. Iskal je namreč invalide športnike, ker je v društvu na začetku aktivno deloval predvsem na področju športa. Še isto leto, to je leta 2004, je bil izvoljen za predsednika društva. Že do takrat je bila njegova življenjska pot impozantna. Po končani osnovni šoli se je odločil za srednjo mornariško vojaško šolo v Puli in nato v Splitu. Po koncu srednje šole ga je poklicna pot vodila na ladje, kjer je bil dobro leto na podmornicah, nato na rušilcih in nazadnje na minolovcih v Pločah. Na ladjah se je tudi poškodoval in pridobil status vojaškega mirnodobnega invalida. Zaradi 'potreb službe' (beri invalidnosti) ga je vojna mornarica poslala na študij fiskulture v Sarajevo. Po končanem študiju mu je bilo obljubljeno izredno napredovanje, vendar se to ni zgodilo, zato je zapustil vojsko in leta 1985 postal profesor športne vzgoje na Srednji lesarski šoli, kjer je poučeval Športno vzgojo ter predmet obramba in zaščita. Na šoli je svoje znanje delil z dijaki in dijakinjami do leta 2000, ko se je upokojil. Ker je imel kot mlad upokojenec veliko časa in energije, je zajadral v politiko. Kar kmalu je postal predsednik Mestnega odbora Demokratske stranke, po devetih letih pri demokratih pa je prestopil med Zelene, kjer bil izbran za predsednika stranke v Mariboru. Poleg vseh aktivnosti, še ko je bil redno zaposlen, je začel prihajati v Društvo vojnih invalidov Maribor, ob torkih, ko so bile uradne ure, kjer se je pogovarjal s tovariši, ki so bili vedno tam. To so bili predvsem borci NOB, torej precej starejši kolegi. Med njimi je prihajalo do drugačnih stališč glede vsebine delovanja in tudi glede vodenja in upravljanja društva. Društvo je takrat gostovalo v pisarni Civilnih invalidov vojn v Trubarjevi ulici. Imeli niso ničesar svojega, niti tajnice niti računovodkinje, pa tudi denarja ne, zato je Vasja začel aktivno delovati v društvu in je bil leta 2004 na Občnem zboru izbran za predsednika društva. Kot prvo nalogo si je zadal konsolidacijo društva, tako finančno kot organizacijsko. Društvo je eno večjih, saj organizacijsko pokriva pet upravnih enot in 22 občin. Leta 2009 je

društvo po razpisu Fiha in s pomočjo ZDVIS-a prišlo do lastnih prostorov. V naslednjih letih je društvo uspešno sodelovalo na raznih razpisih, tako domačih kot mednarodnih. Eden večjih mednarodnih projektov v sodelovanju z Avstrijci je bil projekt »EQUITY«, katerega osnovna tema je bila »Šport invalidov kot priložnost za vse«. V ta projekt je bila vključena tudi naša zveza, saj so se 12. športne igre ZDVIS organizirale v skladu z tem projektom. Na področju delovanja invalidskih organizacij in izboljšanja stanja invalidov nasploh je pustil velik in viden pečat.

Bil je tudi redni član Izvršnega odbora Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. Tam je začel zagovarjati in realizirati uvedbo programa šport in rekreacija, saj je to lahko univerzalen program za vključevanje pasivnega članstva in za izboljšanje psihofizičnega stanja članstva nasploh. Pripravil je celotno področje športnih panog, ki so počasi postajale prevladujoč program v zvezi in tudi v mnogih društvi izven naših okvirjev. Poleg delovanja v društvu in v ZDVIS je bil tudi član komisije za priznanja in nagrade pri OKS, podpredsednik Sveta invalidov Mestne občine Maribor, predsednik Koordinacije invalidskih in veteranskih združenj in društev ... V času njegovega predsedovanja, od 2004 do 2020, skupaj 16 let, si je za vsakogar vzel čas, mu prisluhnil in skušal pomagati. Mogoče je bil kdaj razlog pomanjkanje časa, da je za kakšen poglobljen pogovor tega umanjalo, ampak to so bili redki trenutki.

Vasja je imel markanten nastop in je izžareval izjemno dobronamernost, prijaznost v svojem odnosu do ljudi in javnosti. Izražal se je natančno, zbrano, vsebinsko kompleksno. Njegov pozitivni odnos, prijaznost in tovarištvo do članov in odločevalcev, ki krojijo delovanje invalidskih in ostalih društev, je bil nepozaben. Njegov nasmešek je odpiral vrata v duše sogovornikov. Nikoli ni izrazito pokazal jeze, žalosti ali veselja, čustva je znal lepo aranžirati v prijeten, dostojen ovoj. Posebej si bom zapomnil njegov smisel za humor. Bil je na inteligentni ravni, kjer so celo nekatera suhoparna dejstva pri pametnemu in informiranemu sogovorniku - poslušalcu vzbudila smeh. Njegova inteligenca in humor sta bila posebna začimba naših srečanj in razprav.

Ko se bomo v prihodnje srečevali na društvu, pri športu in drugih aktivnostih, Vasje ne bo. Ostal pa bo v mislih z nami, ki smo ga poznali in spoštovali.

Tone Knez

POMLADNE AKTIVNOSTI V MDCIV CELJE

V MDCIV Celje smo malo pred začetkom pomladi izvedli seji nadzornega in upravnega odbora. Prav tako smo v marcu organizirali kopalni dan v Termah Zreče, nato pa konec marca še občni zbor članstva, ki je bil tokrat volilni.

Na občnem zboru smo izvolili nove člane v organe društva, in sicer:

- za predsednika društva je bil spet soglasno izvoljen Franc Ožir,
- za člane upravnega odbora so bili izvoljeni: Alojz Doler, Pavel Lenart, Vlado Veselak in Marija Vodovnik,
- za člane nadzornega odbora so bili izvoljeni: Franc Čanžek, Martin Gole in Alojz Recko.

Pred občnim zborom smo imeli predavanje »Smrekova smola in izdelki iz smrekove smole«, ki ga je organizirala zveza CIV. V marcu se je predsednik društva udeležil vseh občnih zborov drugih društev CIV. V aprilu smo po programu zveze CIV izvedli športne igre v kegljanju na avtomatskem kegljišču. Prav v tej športni disciplini izvajamo redne treninge, vsako sredo. Udeležili smo se tudi vseh drugih športnih iger, ki so letos že bile izvedene po programu zveze CIV.

V maju smo organizirali strokovno ekskurzijo na Primorsko, na kateri so se nam pridružili tudi člani MDCIV Maribor. Najprej smo se ustavili v koprskem pristanišču, kjer se nam je pridružil lokalni vodič, in nam med vožnjo predstavil dejavnost Luke Koper, ki izvaja pristaniške in logistične storitve. Njihova osnovna dejavnost je izvajanje pretovornih in skladiščnih storitev za vse vrste blaga, ki jih dopolnjujejo z vrsto dodatnih in dopolnilnih storitev. Geografsko je pristanišče umeščeno tako, da predstavlja najbližjo povezavo srednje in vzhodne Evrope s Sredozemljem, ključni blagovni tokovi pa v pristanišče prihajajo prek

Gibraltarske ožine in Sueškega prekopa. Po končanem ogledu smo se odpeljali v Marezige, v 'vinsko vas' s čudovitim pogledom na morje, kjer so nam v eni izmed tamkajšnjih gostišč postregli s kosilom. Ko smo se malo okrepčali, smo si ogledali še prvo vinsko fontano za degustacijo vin v Sloveniji. Ob prelepem razgledu smo lahko okušali odprta in vrhunska vina slovenske Istre. Sladokusci pa so lahko zavili še v Refoškoladnico, slaščičarno, v kateri ponujajo številne sladice, tudi take na osnovi vrhunskih lokalnih vin, pa tudi sladoled in druge sladke dobrote. Ker se zavedamo, da je druženje s sebi enakimi izjemno pomembno, smo se tudi mi udeležili strokovnih ekskurzij DCIV Primorske, Ljubljane in Maribora.

Predsednik in predstavnica društva sta se udeležila prireditve ob 50. obletnici delovanja dveh društev civilnih invalidov vojn: DCIVS Ljubljana in MDCIV Maribor. Letos tudi naše društvo praznuje 50-letnico delovanja. Dogovorili smo se o predvidenem datumu slovesnosti, ki naj bi bil v sredini septembra, ter o drugih pomembnih zadevah, ki so povezane s to pomembno prelomnico. Tako bodo tudi čez poletje naše aktivnosti v večji meri usmerjene v izvedbo te prireditve.

Pred nami je poletni čas, čas dopustov. Naj bo to čas za počitek in sprostitev, ki nam bosta dala nov zagon in energijo za naprej. Odvrzite vse skrbi in maksimalno uživajte!

Sara Voršič

50 LET DRUŠTVA CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE LJUBLJANA

Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana je 25. maja 2022 počastilo svoj jubilej - 50. obletnico organiziranega delovanja pod sloganom »SKUPAJ 50 LET«, ki ga je praznovalo 22. oktobra 2021.

Zaradi epidemije smo slavnostni dogodek zaznamovali v letošnjem letu, potekal pa je v gostilni pri Japu, v Šentvidu pri Stični. Proslave se je udeležilo 96 članov, članic, spremljevalcev in gostov. Navzoče je pozdravila povezovalka Ana Praznik in napovedala gostitelja proslave župana Občine Ivančna gorica Dušana Strnada in podžupana Mestne občine Ljubljana Dejana Crnaka, ki sta nagovorila člane društva in goste. Društvo je občinam podelilo priznanje za dolgoletno podporo delovanju društva pri uresničevanju skrbi za civilne invalide vojn in uveljavljanju njihovih pravic.

Navzoče je nagovorila tudi predsednica društva Angela A. Zadnikar, ki se je mnogim civilnim invalidom vojn, njihovim svojcem in prostovoljcem, katerih delo je usmerjeno k reševanju težav, s katerimi se srečujejo civilni invalidi vojn tako na področju zakonodaje kot na področju konkretne pomoči civilnim invalidom vojn oz. pri izvajanju socialnih programov, zahvalila za trud in prizadevanja. Zaslužnim je društvo podelilo plakete in priznanja. Najvišje priznanje društva, plaketo za izjemno dvajset ali večletno aktivno delo pri uresničevanju celovite skrbi za civilne invalide vojn v vseh življenjskih obdobjih so prejeli: **Marija Boh, Marko Brežan, Ivan Gindiciosi, Janez Gorše, Janez Jereb**, zaslužni prof. dr. **Andrej Šalehar, Peter Šterk, Angela A. Zadnikar** in **Miklavž Zajc**.

Jubilejno priznanje za vsaj 10 let uspešnega dela pri uresničevanju skrbi za civilne invalide vojn so prejeli: **Franc Dolenšek, Miloš Frumen, Justina Jug, Petra**

Kapš, Miloš Lavrenčič, Anton Majcen, Matija Ogrinc, Jožef Miklavič, Jože Omahen, Jožefa Pečnik, Stanislav Poreber, Jernej Rihar, Marija Turkalj, Marija Strašek, Marjan Šuštar, Karol Ulaga, Zmago Miklič, Franc Škrubej, Olga Skender, Anton Posteržin, Lucijan Cerkvenik, Viktor Kraševcevec in Emil Krese.

Jubilejno priznanje za dolgoletno uspešno sodelovanje ter uspešno delo pri uresničevanju skrbi za civilne invalide vojn je društvo podelilo Zvezi društev civilnih invalidov vojn Slovenije in ostalim društvom civilnih invalidov vojn v Sloveniji.

Navzoče sta nagovorila tudi predsednik Zveze civilnih invalidov vojn Slovenije Adolf Videnšek in predsednik Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Janez Podržaj.

Kulturni program proslave so obogatile učenke OŠ Ferda Vesela iz Šentvida pri Stični, ki so recitirale pesmi in zaigrale na blokflavto, Janez Gorše in Petra Kapš, ki sta predstavila zgodbe civilnih invalidov vojn iz arhiva društva, Ivan Hudnik, ki je zapel in zaigral na kitaro, Ana Praznik, ki je vodila prireditev in recitirala pesmi ter Jernej Pikel, ki je skrbel za ozvočenje, spremljavo in zabavo po proslavi.

Ob posebnem dogodku smo se spomnili tudi civilnih invalidov, ki so nas prezgodaj zapustili, predvsem tistih, ki so zaslužni za ustanovitev društva, in ki si zaslužijo naše globoko spoštovanje. Namenili smo

MAJ

Ko maj se v pomladi prebudi,
med njim pa nagelj rdeči,
zadehti v pomladi še rožmarin,
ki združi nas v sreči.

Dehteč povil bom rožmarin,
v nagelj kot kri rdeči,

ponesem ga kot drag spomin,
bo oznanjal radost – srečo.

Položil ga bom na goro,
tam, kjer spijo naši bratje,
ki so prežgodaj zapustili to zemljo,
da niso postali naši svatje.

Alojzij Zaletelj

jim pesem pokojnega člana društva, pesnika **Alojzija Zaletelja**.

Ob visokem jubileju smo v društvu izdali tudi zbornik z naslovom »SKUPAJ 50 LET«, ki je dostopen tudi v Digitalni knjižnici Slovenije (dLib). V zborniku smo v sliki in besedi predstavili prehojeno pot, pomen, naloge društva, najvidnejše dosežke v 50. letih delovanja, predstavili članstvo, predstavili raziskave na podlagi kartotek članov in opisali, kako se je od leta 1971 reševalo vprašanje pravic civilnih invalidov vojn. V zborniku lahko preberete tudi predgovora župana Mestne občine Ljubljana Zorana Jankovića in predsednika Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije Adolfa Videnška.

Za konec povzemamo besede župana Zorana Jankovića, ki nam jih je namenil v zborniku: »Naj se vojne nikjer in nikoli več ne ponovijo. Vsi skupaj smo zavezani miru in ustvarjanju družbe, v kateri spoštujemo prav vsakogar.«.

Petra Kapš

50 LET MDCIV MARIBOR

Člani MDCIV Maribor so se skupaj s sorodniki, prijatelji in gosti - slavnostnim govornikom predsednikom ZDCIVS Adolfom Videnškom, sekretarko ZDCIVS Andrejo Rožič, predstavniki društev CIV, invalidskih in humanitarnih organizacij ter Sveta invalidov MOM - zbrali na slovesnosti ob 50. obletnici delovanja društva.

V življenju obstajajo trenutki, ki lahko za vedno spremenijo in zaznamujejo posameznika. To je izkusila večina članov društva. Nekaterim se je nedolžna otroška igra, drugim opravljanje službenih dolžnosti sprevglo v najhujšo nočno moro. Poškodbe z odvrženimi eksplozivnimi sredstvi jih niso prizadele samo telesno, ampak so v veliki meri prizadele tudi njihovo psiho.

Za dosego pravne zaščite civilnih invalidov vojn in izboljšanje zdravstvene in socialne oskrbe prizadetih se je v letu 1971 povezala skupina prizadetih posameznikov in ustanovila Iniciativni odbor, ki je pripravil potrebno pravno podlago za izvedbo postopka ustanovitve Osnovne organizacije ZCŽV s sedežem v Mariboru, ki naj bi delovala na območjih Koroške, Štajerske in Pomurja. 23. februarja 1972 je potekal ustanovni občni zbor društva, na katerem so potrdili delo iniciativnega odbora in pripravljene notranje pravne akte društva ter izvolili organe društva. Prvi

predsednik društva je postal Jožef Ferjančič, ki je društvu predsedoval do leta 1980, nato je društvo 30 let vodil Franc Donko, od leta 2010 pa je na čelu društva Leon Pilinger.

V 50. letih delovanja se je zvrstilo veliko dogodkov, ki so oblikovali temeljne cilje društva. Z veliko truda se je društvo obdržalo na površju in še danes deluje

v interesu in v dobro članstva. Civilnim invalidom vojn tako med drugim pomaga pri vključevanju v vsakodnevno življenje. Društvo sodeluje z ZDCIVS in s posameznimi društvi CIV, s pristojnimi institucijami in zunanjimi strokovnimi sodelavci pri izvajanju posebnih socialnih in drugih programov na vseh področjih družbenega življenja, opravlja določene storitve za izpolnjevanje potreb civilnih invalidov vojn za njihovo neodvisno življenje. Društvo deluje na temelju humanih odnosov in solidarnosti ter se zavzema za mirno reševanje sporov med ljudmi. Članom, vključenim v društvo od samega začetka delovanja, so se kasneje pridružili še drugi, žal je veliko od njih že preminulih. Poleg civilnih invalidov so v stiku z društvom še družinski člani po umrlih članih civilnih invalidov vojn in izredni člani društva, ki pomagajo članom pri vključevanju v posebne socialne programe in pri rednem delovanju društva.

Predsednik društva Leon Pilinger je pozdravil navzoče in jim zaželel dobrodošlico na slavnostni

prireditvi. V govoru se je zahvalil članom in vsem posameznikom, ki so v minulih letih s svojimi idejami, znanjem in ustvarjalnim sodelovanjem prispevali k uspešnemu delovanju društva. Poudaril je, da so s skupnimi močmi društvo pripeljali na pot sodelovanja, razumevanja potreb ljudi s posebnimi potrebami, strpnosti do drugačnosti, želje po povezanosti in osveščanja javnosti o pomembnosti delovanja takšnega društva. S tem si je društvo pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu. Društvo je kot predlagatelj sodelovalo na področju odpravljanja arhitekturnih ovir in povečanja uporabnosti objektov. Prilagojeni pločniki, vhodi v objekte, vgrajena dvigala in prilagojene javne sanitarije za invalide so zasluga sodelovanja zvez in društev invalidov z lokalno skupnostjo. Zaradi njihovega angažmaja se sprejemajo ustrezna zakonodaja in predpisi.

Zato se je društvo ob 50. obletnici delovanja s priznanji zahvalilo zaslužnim posameznikom društva. Zlato plaketo so prejeli civilni invalidi vojn in žrtve vojnega nasilja, ki so pred 50 leti društvo ustanovili in ves čas ostali njegovi člani: **Jože Ferjančič, Franc Donko, Dezider Cener, Mafalda Obrecht, Jože Kreže in Bogomir Wenzel**. Srebrno plaketo pa so prejeli dolgoletni člani upravnega odbora društva za svoj prispevek pri soustvarjanju in izvajanju programov ter delovanju društva: **Dragica Jovanović, Stanislav Mučič in Rafael Razpet**. Žal se vsi dobitniki priznanj zaradi slabega zdravstvenega stanja podelitve niso mogli udeležiti, zato jim bodo priznanja vročena na njihovih domovih.

Slavnostna prireditev je bila v Dvorani generala Maistra, v Narodnem domu Maribor. Povezovala jo je Darinka Čobec, slavnostno vzdušje pa so s kulturnim programom ustvarili pevca Eva Kurnik in Matic Lorbek, ki je nastop pospremil tudi na klavirju in član društva Dezider Cener, ki je zaigral na harmoniko.

Na srečo smo društvo, ki nima podmladka. To pomeni, da ni novih žrtev vojne med civilisti. Vsi si iskreno želimo in si prizadevamo, da bi tako tudi ostalo – naš slogan je namreč: **NIKOLI VEČ VOJNE**.

Poslovili smo se z željo, da bi ta praznični dan vsem ostal v lepem spominu in da bi se prijeten večer v dobri družbi prijateljev še kdaj ponovil.

Slavica Jarc
Fotografije: Arhiv društva

DVI SLOVENSKE ISTRE KOPER: PRIJETNO DRUŽENJE IN ŠPORT

V Društvu vojnih invalidov Slovenske Istre Koper smo za letos načrtovali različne aktivnosti za naše vojne invalide in člane društva.

Že od začetka leta imamo v prostorih društva redne meritve krvnega pritiska in sladkorja v krvi. Obisk je vedno dober, saj je to trenutek, ko se ljudje med seboj lahko tudi družijo. Pred kratkim smo bili, čeprav v manjšem številu, na že tradicionalnem srečanju vojnih invalidov, ki je bilo letos v Trbovljah. Dogodek je bil dobro izpeljan in tudi program je bil zelo prijeten. Pred dnevi pa smo imeli še prijetno druženje z nekaterimi našimi športniki. Naš podpredsednik Čedo nas je povabil k igranju petanke na svoji parceli, ki se nahaja nad Izolo, in ima čudovit razgled na mesto in morje. Uživali smo v naravi, igrali petanko, se hecali

in smejali in se seveda vsi tudi dobro razgibali. Včasih sploh niso pomembni rezultati, ampak šteje samo to, da se družimo in da je dan malo drugačen. Mislim, da nas je čas 'covidnega obdobja' spremenil. Nekateri ljudje so se prav potegnili vase, marsikoga pa je še vedno strah, da bi zbolel. Bojijo se druženj in bližine. Prav zaradi tega bomo tudi v bodoče organizirali več manj številčnih druženj, torej več dogodkov.

Jaz sem po naravi optimist in verjamem, da se bomo nekega dne spet brez strahu družili.

Janja Žagar

TEREZIJA ŽURA

Našo članico Terezijo Žura sem obiskal na domu v Družinski vasi, kjer živi v svoji hiši in si sama gospodinji. Oktobra letos je dopolnila 92 let in njeno vitalnost lahko samo občudujemo.

Rojena je bila leta 1929, v družini Dežman, v Družinski vasi pri Šmarjeških Toplicah. Osnovno šolo je začela obiskovati v Beli Cerkvi, vendar je zaradi italijanske okupacije prekinila šolanje. Po vojni so v Beli Cerkvi ustanovili zadrugo Rdeča zvezda in Rezi se je kot vzorna in napredna mladinka vključila v vse akcije na terenu: popis prebivalcev, pripravo in izvedbo volitev, delovala je v socialni komisiji ... Aktivna je bila tudi v prosvetnem društvu, v dramski skupini, ki je prirejala igre. Najbolj se ji je vtisnil v spomin nastop v Miklovi Zali. Z igro so gostovali v Šentjerneju, Šentpetru, v Novem mestu. Na delu v zadruzi je spoznala Alojza Žuro, se poročila in si ustvarila družino. Rodila sta se sinova Alojz in Boris ter mnogo kasneje še Janja. Mož

Lojze je bil med drugo svetovno vojno terenski aktivist, nato se je vključil v Gubčevo brigado, s katero je maja 1945 prikorakal v osvobodeno Ljubljano. Zaradi posledic vojne je bil invalidsko upokojen. Po njegovi smrti, leta 1994 je Rezi postala članica našega društva in ima status družinske upravičenke. Kot živahna sogovornica je trosila spomine na garaška leta po vojni in delo na kmetiji. Ni bilo dela in opravila, ki se ga ni lotila. Z nasmehom celo pove, da se je lotila tudi žganjekuhe. Ponosna je na vzrejo govedi in prašičev za prodajo in ni čudno, da je še danes v formi. Je prejemnica mnogih priznanj, ki jih dobila za desetletja dolgo delovanje v humanitarnih društvih.

Društvo vojnih invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine

CELJSKI VOJNI INVALIDI NA KONCERTU V SPOMIN KAJUHU

Članice in člani Društva vojnih invalidov Celje smo se sredi aprila podali v znamenito velenjsko Rdečo dvorano, na veliki dobrodelni koncert ob 100. obletnici rojstva pesnika in narodnega heroja Karla Destovnika – Kajuha.

Ves izkupiček koncerta z naslovom *Samo en cvet*, ki ga je pripravilo Združenje borcev za vrednote narodnoosvobodilne vojne Velenje, v soorganizaciji z Ustanovo Franc Rozman – Stane, so namenili omenjeni ustanovi, ki izvaja socialne programe za vojne veterane in spodbuja založniško in spominsko dejavnost na področju domoljubnih zgodovinskih obdobj. Na koncertu so nastopili Pero Lovšin in skupina Španski borci, Mešani mladinski pevski zbor 1. gimnazije v Celju - Kajuhove gimnazije, Pihalni orkester Zarja Šoštanj, Otroški in mladinski pevski zbor Glasbene šole Frana Koruna – Koželjskega iz Velenja, Mladinski pihalni orkester GŠ Velenje - oddelek Šoštanj, Otroški pevski zbor Vrtca Šoštanj, Otroški in mladinski pevski zbor OŠ Karla Destov-

Predsednik ZDVIS Janez Podržaj in Ladislav Lipič, predsednik Zveze vojnih veteranov vojne za Slovenijo.

nika - Kajuha Šoštanj, Mešani pevski zbor Svoboda Šoštanj, harmonikar Zmago Štih in dramski igralec Romeo Grebenšek. Goste so nagovorili Peter Dermol, velenjski župan, Andreja Katič, predsednica ZB NOB Velenje in Marijan Križman, predsednik Uprave Ustanove Franc Rozman – Stane. Na koncertu so moči združili organizatorji, soorganizatorji in pokrovitelji: Ustanova Franca Rozmana - Staneta, Zveza združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, Združenje borcev za vrednote NOB Velenje, Mestna občina Velenje, Rdeča dvorana Velenje, Festival Velenje in Mladinski center Velenje.

Vesna Tripkovič Sancin
Foto: Vesna Tripkovič

Dvorana je pokala po šivih.

PREDSEDNIK ZDVIS JANEZ PODRŽAJ PODELIL PRIZNANJA ČLANOM DVI CELJE

Društvo vojnih invalidov Celje, ki mu že dvanajst let uspešno predseduje Stane Mele, je na letošnji letni konferenci, ki je bila v prostorih hotela Faraon, med drugim podelilo tudi priznanja svojim zvestim članom za prizadevno delo in doprinos k širjenju poslanstva Zveze društev vojnih invalidov Slovenije.

Letne skupščine se je udeležil tudi predsednik ZDVIS Janez Podržaj, ki je priznanja podelil.

Kot na vsaki letni skupščini so tudi tokrat delegati pododborov DVI Celje obravnavali poročilo o delu društva v minulem letu, finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora, prav tako pa so sprejeli in potrdili program dela in načrt za tekoče leto. DVIC je imel konec lanskega leta skupno

140 članov, aktivni člani pa so iz šestih pododborov, in sicer Celja, Laškega, Mozirja, Šentjurja, Velenja in Žalca. Delo društva je usmerjeno predvsem v delovanje socialnih programov, ohranjanje zdravja vojnih invalidov, ohranjanje socialnih stikov in vsestransko skrb za premagovanje življenj-

Predsednika sta posthumno priznanje Brunu Bandlju izročila njegovi ženi Angelci.

Prejemnica priznanja Vesna Tripkovič Sancin

skih težav. Programi DVIC se izvajajo s pomočjo finančnih sredstev fundacije FIHO, državnega proračuna, članarine, delno pa delovanje podpirajo tudi posamezne občine.

Predsednik Stane Mele se je ob tej priložnosti zahvalil vsem aktivnim za sodelovanje, navzoči pa so se z minuto molka poklonili vsem umrlim v lanskem letu, med drugim tudi letošnjemu posthumno nagrajenemu članu **Brunu Bandlju**, ki je umrl konec januarja, v 98. letu starosti. Bruno Bandelj je bil eden od ustanoviteljev Društva vojnih invalidov na Celjskem, prav tako je bil med ustanovnimi člani ZZBV NOB in aktiven na marsikaterem področju, tudi v društvu upokojencev, v katerem sta bila z ženo tudi člana pevskega zbora. Bruno Bandelj je bil zaveden Slovenec, partizan, domoljub, naš poverjenik in praporščak, ki je s svojim delom in angažmajem močno prispeval k ugledu DVIC. Priznanje je v njegovem imenu prevzela žena Angelca Bandelj, ki jo je spremljala Jožica Subotič, prav tako neutrudna članica KO ZB za vrednote NOB Lava-Ostrožno.

Poleg Bandlja je priznanje za prizadevno delo v DVIC, trud in izjemen čut do sočloveka prejela tudi dolgoletna članica **Neža Šrot**. S svojim angažmajem, dolgoletnim prizadevanjem in uspešnim uresničevanjem ciljev DVIC je tudi s svojim ugledom prispevala h krepitvi vrednot Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. Priznanje za uspešno delo na področju skrbi za vojne invalide in informiranje v DVIC ter prispevek pri razvoju

in izvajanju poslanstva ZDVIS pa je prejela tudi **Vesna Tripkovič Sancin**. Vsem nagrajencem sta priznanja izročila predsednik DVIC Stane Mele in predsednik ZDVIS Janez Podržaj.

J. T.

Foto: V. T. S. In Maksimiljan Močnik

Zemlja slovenska, zakaj naša si ti,
V njej prelite bilo je dosti krvi,
Krv mladih fantov in mož.
Do mater in nedolžnih, otroških je oči.
Gozdovi temačni so brez luči,
Skrivali težke so trudne noči,
Da lajšali trpljenje so mnogih ljudi,
Ki v njem preživel so dni.
Ko tišina z gozdov je odšla,
V svetlobi sonca, pesem naša je prišla,
Pesem slovenska – svobodnih želja,
Naša pesem, ljubljena Slovenija
Slovenija mati naša si ti,
Trdna ostani kot hrast sredi poljan
In trdna kot skala vrh si planin
Zato naj srce, vedno le zate živi!

Ivanka Peršič

KAJUHOVO LETO

Navdušujoče je, da lahko med pomembne buditelje slovenske zavesti štejemo tudi mlade posameznike. Danes si je kar težko zamisliti, da bi lahko pesmi komaj dvaindvajsetletnega mladeniča postale simbolno poosebljanje slovenskega samozaupanja, vere vase in upornosti. Govorimo o Karlu Destovniku Kajuhu.

Kot je sam povedal, je v težkih časih mladim težko: *»to se pravi brez mladosti biti mlad, zreti starega sveta propad, skrivati premnogo nad, to se pravi biti mlad ...«*, hkrati pa je z optimizmom v svojih pesmih navduševal takrat in še danes, saj je zapisal tudi: *»pa je vendar sreča biti mlad, biti mlad in poln nad!«*.

Bil je upornik in pesnik mehkega srca in svobodna ptica, kakršna je tudi ptica kanja, po kateri je dobil vzdevek Kajuh, ki je bil tudi njegovo partizansko ime. Decembra bo minilo 100 let od njegovega rojstva v Šoštanju. Mladost je preživel med Šoštanjem in Celjem, kjer je obiskoval gimnazijo. Zaradi simpatiziranja z odporniškimi gibanjem je šolanje nadaljeval na mariborski gimnaziji, a je v sedmem razredu nastopilo usodno leto 1941. Pot ga je s skupino somišljenikov vodila v Zasavsko hribovje, poškodoval si je rebra, gestapo ga je zaprl v zapore v Šmartnem pri Slovenj Gradcu. Ko so ga izpustili, je odšel v Ljubljano, nato pa naprej na Dolenjsko in v Posavje. Postal je vodja kulturniške skupine XIV. divizije, ki je pripravila številne mitinge na osvobojenem ozemlju Dolenjske. V partizanih je napisal vsega dve ali tri pesmi, vendar pa je v nemogočih razmerah, 18. novembra 1943, v Starih Ogencah na Notranjskem izšla njegova prva pesniška zbirka. V njej je bilo zbranih sedemindvajset pesmi, izšla pa je v nakladi 38 izvodov. Pesmi je po pesnikovem nareku tipkala plesalka, soborka iz kulturniške skupine Marta Paulin - Brina, s katero je imel pesnik v zadnjih mesecih svojega življenja posebej globok odnos.

22. februarja so se člani kulturniške skupine Štirinajste divizije na smrt utrujeni nastanili na Žlebnikovi domačiji v Zavodnju, slabe tri ure hoda od Kajuhovega rodnega Šoštanja. Hišo je napadla večja skupina nemških vojakov in orožnikov in v napadu je pod streljo orožnika slovenske narodnosti Franceta Černeta padel tudi Karel Destovnik Kajuh.

Julija 1953 je bil kot edini slovenski kulturnik razglašen za narodnega heroja. Kajuh je v pesmih

pisal o krivicah in revščini (*»Toda naš človek, naš človek bo kmalu svoj tilnik vzravnal!«* /Kralj Matjaž/), stiski ljudi (*»Petdeset let je v tovarni umiral in delala za druge kot vol, nikdar se smejal ni, nikdar upiral, po šihitu je sklonjeno šepal domov.«* /Moj ded/), prihodnosti (*»Pri-di kmalu tisti čas in pokrij te črne dni«* /Kadar padajo snežinke/), želji po spremembah v politiki in družbi (*»Mostovi rasto, iz vseh človeških src se pno in v vsa srca. Mostovi rasto trdno in s strastjo noč za nočjo.«* /Mostovi/). Skozi pesmi je ljudi pozival naj se uprejo okupatorjem (*»Dol z vojno, nasiljem, krivico! Za mir bom govoril, ljubezen, svobodo. Začutil bom dneva novega sij.«* /Med ljudi bom šel/).

Njegove pesmi so imele odkrito agitacijsko in mobilizacijsko vlogo, a so uspešno prepletale tematiko boja z motivi ljubezni, družine, s posebej močno navezanostjo na mater in smrt, priljubljenost pa so pridobile tudi zaradi neposrednosti, melodičnosti ter predvsem zaradi preprostosti. Posebej očitno se to prepletanje pojavlja v pesmih kot je *Pesem talcev*, *»Le nikar ne jočite za nami, laže nam bo pasti, če z rokami, stisnjenimi v pest žalujete za nami.«*, *Materi padlega partizana*, *»Lepo je, veš, mama, lepo je živeti, a za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti.«*, *Pred smrtjo*, *Bosa pojdiva, dekle, obsorej*, *»Bosa pojdiva, dekle, obsorej, bosa pojdiva prek zemlje trpeče«*.

Sporočilo Kajuhovih pesmi je za današnji čas trajno slovensko in človeško: ne obupaj, tudi če si še tako potlačen, če se zdi čas še tako surov in blaten, *»Zato ker nismo trhle bilke, ki po toči ovne, ker mi nismo le številke, smo ljudje!«* /Slovenska pesem/

Andreja Markovič

NAKUPOJMO PREMIŠLJENO IN NAČRTOVANO

Cene hrane se dvigajo v nebo in dodatne podražitve se že napovedujejo. Izkoristimo to obdobje kot priložnost, da začnemo nakupovati bolj preudarno. Če ob strani pustimo samooskrbo, lastne vrtičke, sadovnjake ali celo kmetije ter se osredotočimo le na to, kako kupovati, lahko z nekaj preprostimi triki tudi pri nakupu hrane prihranimo kak evro ali dva.

Kupujmo osnovna živila

Prehranski izdelki so dražji kot osnovna živila. Pa ne le to. Če si obroke pripravljamo sami, točno vemo, kaj vsebujejo. Omaka, ki ima bogat okus, je morda bogata tudi s sladkorjem, tega je veliko tudi v sadnih jogurtih. Kruh in testenine pogosto vsebujejo veliko soli ali aditivov, čevapčiči ali hrenovke pa tudi škroba in rastlinskih vlaknin. Kupimo raje zelenjavo, meso v kosu, moko, mleko ... in si sami pripravimo okusne obroke. Med osnovna živila ne sodijo niti sladkarije, slaščice, slani prigrizki in podobne prehranske pregrehe, ki le tanjšajo denarnico in širijo pas. ☺

Preverimo akcije in ugodnosti, ki jih ponujajo trgovci

Trgovci redno pošiljajo kataloge ugodnosti, ki se jih spleta vsaj prelistati in preveriti, če se v njih skriva kako živilo, ki ima dolg rok uporabe ter ga v svojem gospodinjstvu pogosto uporabljamo. Živila z daljšim rokom uporabe lahko z nakupom v akciji dobimo tudi za četrtno ceneje. Nikakor pa ne kupujmo živil samo zato, ker so ugodna, a jih nismo vajeni uporabljati. Ravno ta najpogostejše romajo v koš.

Naredimo si okviren tedenski jedilnik in na podlagi tega še nakupovalni seznam

Poglejmo zalogo hrane, ki jo imamo doma ter si izpišimo živila, ki so blizu roka uporabe. Preglejmo tako omaro s hrano, kot tudi hladilnik in zamrzovalnik. Vsaj okvirno jih porazdelimo v obroke, ki jih bomo imeli na jedilniku v prihajajočem tednu. Nato zapišimo nakupovalni seznam, kamor vključimo živila, ki jih potrebujemo, da lahko sestavimo okusne obroke. Označimo si živila, ki jih moramo kupiti točno taka, kot jih potrebujemo (npr. paradižnikova omaka) in tista, ki jih lahko brez večjih težav zamenjamo in se na končnem obroku to ne bo poznalo (npr. solata kristalka, ki jo lahko zamenja radič, motovilec, ledenka, endivija ...). Končni nakupovalni seznam

uredimo po vrstnem redu trgovine, ki jo imamo namen obiskati.

V trgovino pojdimo le enkrat tedensko

V trgovino se odpravimo le enkrat tedensko, lovimo lahko tudi upokojenski popust. Nakupovalni seznam pripravimo in nakupimo le tisto, kar na njem piše. Pri živilih, ki smo jih označili kot zamenljiva, izberemo najcenejšo možnost, ki pa jo vedno primerjamo glede na pakiranje (cena na kilogram). Izkoristimo tudi akcije in ugodnosti, ki jih ponujajo trgovci. A le znotraj našega seznama.

V trgovini raje uporabljajmo košarico in ne velikega vozička

Ogromen prazen voziček kar kliče po tem, da v njem pristane še kak izdelek, ki ni bil načrtovan. Če vemo, da naš nakup ne bo vseboval težjih predmetov, se po trgovini raje sprehodimo s košarico. Če nam je to pretežko, uporabimo voziček, a vanj postavimo svoje vreče ter hrano zlagajmo vanje. Na ta način učinkovito omejimo svoje velike oči.

In za piko na i. V trgovino nikoli ne pojdimo lačni.

Katja Simić,
Dietetik priporoča

**Živeti je ena
izmed najbolj redkih
stvari na svetu.
Večina ljudi obstaja
in to je to.**

Oscar Wilde

OB SPROŠČANJU UKREPOV SPET ZAŽIVELA ŠPORTNO REKREATIVNA DEJAVNOST ZDCIVS

Pri ZDCIVS se zavedamo, da so bili časi epidemije covida-19 zaradi raznih ukrepov, kot so bili obvezno nošenje zaščitnih mask, omejitev druženja in gibanja izven matičnih občin za marsikaterega člana zelo naporni in ubijajoči.

Zato smo že v začetku aprila izvedli športne igre v streljanju z zračno puško. Igre je izvedel DCIVS Ljubljana na strelišču v Malenškovi ulici, v Ljubljani, potekale pa so ekipno in v posamični konkurenci. Iger so se udeležili člani MDCIVBIP Novo mesto, MDCIV Maribor, MDCIV Celje in DCIVS Ljubljana. V prvi polovici aprila je MDCIV Celje izvedel igre v kegljanju na avtomatskem kegljišču, v športni dvorani hale Golovec, v Celju. Tudi teh iger so se udeležili člani štirih društev: DCIV Primorske, DCIVS Ljubljana, MDCIV Maribor in MDCIV Celje. Igre so potekale samo v posamični konkurenci. V začetku maja pa je DCIV Primorske izvedel športne igre v balinanju dvojek na balinišču v kraju Obrov pri Kozini. Teh iger so se udeležili člani DCIV Primorske, DCIVS Ljubljana in MDCIV Celje. V začetku junija je MDCIV Maribor izvedel športne igre v vrtnem kegljanju na kegljišču na Rogoški cesti, v Rogozi pri Mariboru. Igre so potekale posamično in ekipno v skupini B (videči) in posamično v skupini A (nevideči). Teh iger se je udeležilo kar 26 članov s statusom CIV. Kar nekaj jih je potrebovalo spremljevalce, da so se iger sploh lahko udeležili. Udeleženci so bili kar iz petih društev: MDCIV Celje, MDCIV Gorenjske, DCIV Primorske, DCIVS Ljubljane in MDCIV Maribor.

Vsem udeležencem športnih iger čestitam za udeležbo in dosežene rezultate. Ker se začenja čas počitnic in oddiha, vam vsem želim, da si čez poletje nabere te novih moči in se v jeseni srečamo na novih športnih dogajanjih,

Franc Ožir

Smo tisto, kar delamo večkrat. Odličnost torej ni dejanje, ampak je navada.

Aristotel

ŠPORTNA TEKMOVANJA VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE

Tekmovanja v kegljanju

Drugo športno rekreativno tekmovanje ZDVIS je bilo v soboto, 26. marca na kegljišču Kegljaškega društva Vodnjak v Novem mestu. Izvajalec tekmovanja Društvo vojnih invalidov Dolenjske, Posavja in Bele krajine je poskrbel za prijetno in tekmovalno vzdušje. V disciplini 60 lučajev so bili najboljši vojni invalidi: **Alojz Dragan** iz DVI Dolenjske, 1. mesto, **Janez Job** iz DVI Ptuj, 2. mesto in **Bojan Pušnik** iz DVI Celje, 3. mesto. V disciplini 60 lučajev so se pomerili tudi drugi člani društev, med katerimi je bil najboljši **Stane Oblak** iz DVI za Koroško, drugo mesto je dosegel **Slobodan Ristić** in tretje **Rade Žegarac**, oba iz DVI Ljubljana. Vojni invalidi v disciplini 120 lučajev so zasedli naslednja mesta: prvi je bil **Matej Koren** iz DVI Zasavje, drugi **Branko Krajnc** iz DVI Maribor in tretji **Štefan Može** iz DVI Dolenjske.

Matej Koren je zastopal ZDVIS na državnem prvenstvu Zveze za šport invalidov Slovenije – SPK v kegljanju, v Celju. V kategoriji K5 je zasedel odlično mesto podprvaka. Čestitamo!

Športne igre ZDVIS

Športne igre ZDVIS, osrednji športno rekreativni dogodek vojnih invalidov, so letos potekale v soboto, 9. aprila, v Trbovljah. Društvo vojnih invalidov Zasavje je na različnih lokacijah v Trbovljah in v Hrastniku gostilo športnike vojne invalide in druge člane društev vojnih invalidov. Kakšnega rekreativnega športnika smo pogrešali in upamo, da se naslednje leto srečamo člani iz vseh društev vojnih invalidov.

Stičišče udeležencev je bil tudi tokrat delavski dom Trbovlje, kjer je potekalo tudi tekmovanje v pikadu in zaključna pogostitev s kosilom. Tudi tekmovanja v šahu, kegljanju in balinanju so potekala v Trbovljah, medtem ko je tekmovanje v streljanju potekalo na strelišču v Hrastniku. Slavila je ekipa DVI Maribor, drugo mesto je dosegla ekipa DVI Zasavje, tretje mesto je pripadlo ekipi DVI Ptuj.

Rezultati: VOJNI INVALIDI

Balinanje - ekipno

DVI Zasavje
DVI Slovenske Istre Koper
DVI Maribor

Kegljanje - ekipno

Dolenjska
Pomurje
Maribor

Kegljanje - posamezno

Matej Koren, DVI Zasavje
Vojko Perušek – DVI Maribor
Štefan Može – DVI Dolenjske

Pikado - ekipno

DVI Maribor
DVI Ptuj
DVI Zasavje

Pikado - posamezno

Mitja Krabonja – DVI Ptuj
Bogdan Razboršek – DVI Maribor
Matjaž Grom – DVI Maribor

Streljanje - ekipno

DVI Celje
DVI Zasavje
DVI Maribor

Streljanje - posamezno

Žare Milič – DVI Zasavje
Bojan Pušnik – DVI Celje
Branko Zorko – DVI Ptuj

Streljanje - posamezno SH2

Marko Saksida – DVI Severne Primorske
Alojz Sever – DVI Severne Primorske
Edi Bruderman – DVI Ljubljana

Šah - ekipno

DVI Maribor

DVI Zasavje

DVI Celje

Rezultati: DRUGI ČLANI

Kegljanje - ekipno

DVI za Koroško

DVI Maribor

DVI Ljubljana

Kegljanje - posamezno

Stane Oblak - DVI za Koroško

Rade Žegarac - DVI Ljubljana

Ivan Mernik - DVI za Koroško

Pikado - ekipno

DVI Notranjske

DVI Zasavje

DVI za Koroško

Pikado - posamezno - moški

Radivoje Đorđević - DVI za Koroško

Jožef Molkj - DVI Notranjske

Janez Borštnar - DVI Zasavje

Pikado - posamezno - ženske

Marija Gril Bevc - DVI Celje

Metka Žveglič - DVI Ljubljana

Viktorija Buh - DVI Zasavje

Streljanje - ekipno

DVI Celje

DVI Maribor

DVI Severne Primorske

Streljanje - posamezno

Milan Goubar - DVI Celje

Darko Šajhar - DVI za Koroško

Anton Kastelic - DVI Ljubljana

Prvenstvo ZDVIS v balinanju

Letošnje prvenstvo ZDVIS v balinanju je v soboto, 14. maja izvedlo Društvo vojnih invalidov Sežana. Na balinišču v Balinarski dvorani Darka Guština v Sežani se je pomerilo devet ekip vojnih invalidov iz osmih društev vojnih invalidov. Najboljša je bila ekipa DVI Dolenjske, drugo mesto je zasedla ekipa DVI Zasavje in tretje ekipa DVI Maribor 1.

Ekipa DVI Dolenjske se je 4. junija v Trbovljah udeležila državnega prvenstva Zveze za šport invalidov - SPK.

Prvenstvo ZDVIS v ribolovu

Zadnja leta ribiška tekmovanja potekajo na štajerskem koncu, kjer gre ribičem zares dobro, in tudi letos ni bilo nič drugače. Ribiče iz šestih društev vojnih invalidov je gostil DVI Maribor, na ribniku v Pesnici pri Mariboru. Vroč poletna sobota ni bila ovira za dober ulov. Prvi dve mesti sta zasedla vojna invalida DVI Maribor, **Branko Krajnc** z 21,12 kg, in **Andrej Klančnik** s 17,12 kg. Tretji je bil **Boris Fras** iz DVI Ptuj s 15,52 kg ulova. Med drugimi člani so bili trije najboljši **Stanko Jerenko** iz DVI Maribor, **Dušan Marčec** iz DVI Celje in **Mile Bera** iz DVI Celje.

Prvenstvo ZDVIS v petanki

Letošnje prvenstvo ZDVIS v petanki je v soboto, 18. junija, izvedlo Društvo vojnih invalidov Ljubljana, na balinišču društva. Pomerilo se je dvanajst ekip vojnih invalidov in štiri ekipe drugih članov iz osmih društev vojnih invalidov. V kategoriji vojni invalidi

je bila najboljša ekipa DVI Slovenske Istre Koper (**Čedomir Antič** in **Igor Kocijančič**), drugo mesto je zasedla ekipa DVI Celje 1, tretja pa je bila ekipa DVI Maribor 2. Pri drugih članih je zmagala ekipa DVI Notranjske, druga je bila ekipa DVI Maribor in tretja ekipa DVI Ljubljana.

Andreja Markovič
Vladimir Pegan

SKALA

Slovenija mala naša si ti,
Zato naj srce vedno zate živi
Ostani trdna kot hrast sredi poljan
Trdna kot skala vrh si planin.

Prelepa si naša dolina
Dežela marljivih ljudi,
Našo deželo naj sonce vedno krasi,
Zato jo varujmo vse dneve, noči,
Da nikoli jo pozabili ne bi.

Ivanka Peršič

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	PLOŠČA ZA MEHA- NIČNO RA- ČUNANJE, ABAK	OBRED	JAVEN POZIV, KLIC	BRUCE LEE	NAPUŠČ	... IN KATODA	GESLO	GORŠKE REŠEVAL- NE SANI, AKIA	ZELENA ŽABICA	ORLANDO BLOOM	PEVKA SEPE	RAZMIŠ- LJANJE NA EN SAM NAČIN	ZDRAVILO V OBLIKI OKROGLE PLOŠČICE
PREBI- VALKA ARABIJE							MOČNO SVETILO						
LETALO Z DVOJNIMI KRILI, DVOKRIL- NIK							JAPONSKI CVETLJČNI ARANŽMA AM.IGRAL. (JOHNNY)						
ATA, OČE				DRZNO DEJANJE PRIPRAVA ZA ISKANJE						POSEL, SLUŽBA UDAREC Z NOGO, BRCA			
KEMIČNI SVINČNIK					KOS CELOTE			AMERIŠKA PEVKA (PAULA) PEVKA PIAF					
					RIMSKI HIŠNI BOG								
URSULA ANDRESS			SLAPOVJE						SPOJ ROK S TRUPOM				
			TV VODI- TELJICA (NINA)						HOMER- JEV EP				
PTIČA VLAŽNIH GOZDOV Z DOLGIM KLJUNOM						NOČNI METULJ					JANEZ TRDINA IZKLJU- ČITEV VERE		
						ADAM BOHORČ							
POMOČ: ATAMAN DENALI LAICIZEM PEDIC	ODMRL ORGANSKI MATERIAL KOT VIR ENERGIJE	PLAVALKA ISAKOVIČ REZULTAT RAČU- NANJA					AFRIŠKI VELETOK			PEVKA SIRK			
							ENOČELIČ- NA ŽIVAL			GOVEJA ANTILOPA			
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (JESSICA)					BAJTA RIMSKI DRŽAVNIK, PEŠNIK IN FILOZOF							STRANICA V PRAVO- KOTNEM TRIKOT- NIKU	KOZAŠKI POVELJNIK V CARSKI RUSIJI
ZNESEK, VSOTA						MEHANI- ZEM KMEČKI OBJEKT ZA SENO							
BRITANSKA PEVKA (RITA)				LITERARNA RAZPRAVA O KAKEM PROBLEMU				DVANAJST KOSOV					
								REŠETO					
BRIGA, SKRB				RAJ, PARADIŽ VESEL TONOVSKI NAČIN						IGRALKA RINA METRIČNI POUDAREK, IKTUS			
ANTON ČEHOV			NAJVIŠJA GORA SEV. AMERIKE ZDRAVKO OCVIRK						POLJUBNA FILOZOF- SKA SMER ISABELLA ROSSELLINI				
JAPONSKA ZNAMKA MOTORNH VOZIL							NALEPKA, OZNAČBA						
VETRNI JOPČ S KAPUCO							AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (NATALIE)						

Rešitev križanke pošljite na: **ZDCIV SLOVENIJE, Dunajska 129, 1000 Ljubljana.**

Med prispelimi pravilnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence.

Nagrajenci iz prejšnje številke:

1. **Ivanka Peršič, Črniče**
2. **Dragica Markič, Deskle**
3. **Stana Munh, Idrija**